

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ภารกิจที่สำคัญของรัฐบาลในปัจจุบันเห็นจะได้แก่ การพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้พิจารณาได้จากงบประมาณที่รัฐบาลได้จัดสรรไว้เพื่อการศึกษา โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 19 ของงบประมาณรายจ่ายของประเทศ ตามแผนพัฒนาระยะที่ 4 และในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณการศึกษาไว้ถึง 94,966 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่าเดิมถึงร้อยละ 12 ต่อปี¹ จึงแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลได้พยายามทุ่มเททุกวิถีทาง ที่จะพัฒนาการศึกษาให้มากที่สุด เพราะรัฐบาลได้ตระหนักแล้วว่า ประเทศจะเจริญก้าวหน้าเทียบทันอารยะประเทศทั้งหลายได้ ก็ด้วยการจัดการศึกษาให้แก่มวลชนอย่างแท้จริง จากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ แม้รัฐบาลจะจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาในอัตราที่สูงก็ตาม แต่การจัดการศึกษาของประเทศไทยก็ยังมีปัญหาหลายประการ ประการแรกได้แก่ โอกาสทางการศึกษา ซึ่งรัฐบาลเองยังไม่สามารถจัดการศึกษาให้แก่ประชากรในวัยเรียนได้อย่างทั่วถึง จากจำนวนประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งมีจำนวนประมาณ 25 ล้านคนนั้น มีผู้ที่กำลังศึกษาอยู่เพียง 8 ล้านคนเท่านั้น² ที่เหลืออีก 17 ล้านคนไม่ได้รับการศึกษา นอกจากนี้ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล จะมีโอกาสศึกษาต่อได้มากกว่าผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล

¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, โครงการวางแผนกำหนดที่ตั้งของสถานศึกษาในประเทศไทย กรกฎาคม 2520, หน้า 1.

² เรื่องเดียวกัน.

ซึ่งปรากฏว่า ยังมีประชากรในวัยเรียนอีกประมาณ 1 ล้านคนที่ไม่สามารถเข้าศึกษาต่อได้ เนื่องจากสถานศึกษาอยู่ไกลบ้าน และด้วยข้อจำกัดนี้เอง เป็นเหตุให้ประชากรในวัยเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ของบางจังหวัด เช่น กำแพงเพชร มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 เพียงร้อยละ 29 เท่านั้น ประการที่สอง ได้แก่ การขยายการศึกษาภาคบังคับ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา รัฐบาลได้พยายามขยายการศึกษาภาคบังคับจากประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นประถมศึกษาปีที่ 7 ซึ่งเป็นโครงการที่ต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก การขยายการศึกษาภาคบังคับจึงไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะข้อจำกัดของสภาพท้องถิ่น เช่น สถานที่ตั้งโรงเรียน ขนาด และความต้องการของประชากร ประการที่สาม ได้แก่ การเปลี่ยนระบบการศึกษา ซึ่งรัฐบาลได้ประกาศใช้แผนการศึกษาใหม่ โดยเปลี่ยนจากระบบ 7 - 3 - 2(3) เป็นระบบ 6 - 3 - 3 ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยที่ชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาจะลดลงเหลือ 6 ชั้น ส่วนในระดับมัธยมศึกษาจะเพิ่มเป็น 6 ชั้น จากกระบวนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เป็นผลให้ต้องพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของขนาด และที่ตั้งของโรงเรียนทั้งสองระดับด้วย ประการสุดท้ายได้แก่ การขยายตัวของสถาบันระดับอุดมศึกษา จากการที่รัฐบาลได้กำหนดที่จะขยายโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาในอนาคต รัฐบาลจึงจำเป็นต้องคำนึงถึง โอกาสทางการศึกษาและความพร้อมของประชากรในแต่ละท้องถิ่นทั่วประเทศด้วย ปัญหาทั้งสี่ประการนี้เป็นสิ่งที่เผชิญหน้าอยู่กับผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงและเมืองท่าที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย มีขนาดใหญ่กว่าเชียงใหม่ถึง 32 เท่า เมื่อคิดเทียบจำนวนประชากร¹ ทั้งนี้เพราะกรุงเทพฯ

¹ สุศักดิ์ แสงมุกดา, "การประเมินเขตโรงเรียนโดยวิธีโปรแกรมเส้นตรง" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, 2517), หน้า 1.

เป็นศูนย์กลางของกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ และของเอกชน อันได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ บริษัท ห้างร้าน โรงงานอุตสาหกรรม ตลอดจนกระทั่งกิจการพาณิชย์ต่าง ๆ เป็นเหตุให้กรุงเทพมหานครเป็นที่รวมของประชากรถึง 4,545,608 คน และมีบ้านที่อยู่อาศัยถึง 646,013 หลัง¹ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้มีปัญหาคืออื่น ๆ ตามมาอย่างมากมาย เช่น ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาการจราจร ปัญหาการขาดแคลนน้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ ไม่เพียงพอแก่การให้บริการ ตลอดจนการจัดสถานศึกษาให้แก่ประชากรในวัยเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาค้นหาการศึกษา ปัจจุบันจะพบว่า ความแออัดของจำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียนไม่เท่ากัน ทั้งนี้เนื่องจากการไม่มีการแบ่งเขตโรงเรียนตามท้องที่การศึกษาที่เหมาะสม เรื่องนี้ วิทยุ สาสรร ได้กล่าวว่า "... ชาวนครหลวงเดินทางข้ามเขตกันทุกวัน จนไม่มีใครรู้ว่า เขตอำเภออยู่ตรงไหน โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นในแต่ละอำเภอในกรุงเทพมหานครก็จัดตั้งขึ้นตามความสะดวก บางอำเภอมีโรงเรียนน้อย แต่มีพลเมืองมาก บางอำเภอมีโรงเรียนมาก แต่มีพลเมืองน้อย ปัญหานักเรียนข้ามเขตไปโรงเรียนทุกเช้าเย็นก็ตามมา การจราจรที่ติดขัดแน่นอยู่แล้ว ก็ยิ่งเพิ่มเป็นทวีคูณ..."² อีกส่วนหนึ่งที่น่าจะกล่าวถึงเกี่ยวกับเรื่องนี้คือคุณภาพของโรงเรียนที่มีชื่อเสียงก็มีส่วนเป็นอย่างมากที่ทำให้ผู้คนคิมนส่งบุตรหลานไปศึกษา ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนเหล่านั้นอยู่ไกลจากที่อยู่อาศัยของตน จากผลการวิจัยของ บุญชู สนั่นเสียงสรุปได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ไกลจากโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ในทางตรงกันข้ามโรงเรียนที่ไม่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก นักเรียนส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ใกล้โรงเรียน³

¹ กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, เอกสารสถิติจำนวนประชากรและที่อยู่อาศัย พ.ศ.2519 หน้า 1.

² วิทยุ สาสรร, "แผนการศึกษานครหลวง", อนุสรณ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา รุ่นที่ 8 (นครหลวง : บางกระบือการพิมพ์, 2514), ไม่มีหน้า

³ บุญชู สนั่นเสียง, "การศึกษาปริมาณวิเคราะห์การกระจายของนักเรียนมัธยมศึกษาจากสถานที่ตั้งโรงเรียนในเขตจังหวัดพระนคร-ธนบุรี" (ปริญญาณิพนธ์มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาระสามิตร, 2514), หน้า 50.

ปัจจุบันกรุงเทพมหานคร ได้ถูกแบ่งออกเป็น 5 ท้องที่การศึกษา ซึ่งแต่ละท้องที่การศึกษาประกอบด้วยเขตการปกครองดังนี้

ท้องที่การศึกษาที่ 1 ประกอบด้วย ท้องที่เขตพระนคร ป้อมปราบ สัมพันธวงศ์ กุสิต และบางเขน

ท้องที่การศึกษาที่ 2 ประกอบด้วย ท้องที่เขตปทุมวัน พญาไท ห้วยขวาง บางกะปิ มีนบุรี และหนองจอก

ท้องที่การศึกษาที่ 3 ประกอบด้วย ท้องที่เขตบางรัก ยานนาวา พระโขนง และลาดกระบัง

ท้องที่การศึกษาที่ 4 ประกอบด้วย ท้องที่เขตธนบุรี คลองสาน ภาษีเจริญ หนองแขม บางขุนเทียน และราษฎร์บูรณะ

ท้องที่การศึกษาที่ 5 ประกอบด้วย ท้องที่เขตบางกอกใหญ่ บางกอกน้อย และ คลิ่งชัน¹

แม้กระทรวงศึกษาธิการจะได้ใช้โครงการแบ่งเขตโรงเรียน โดยให้นักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตใด ต้องเข้าศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่อยู่ในเขตนั้น ห้ามการเรียนข้ามเขต ซึ่งได้เริ่มใช้แล้วตั้งแต่ปี พ.ศ.2520 นี้เป็นต้นไป² แต่การแบ่งเขตการศึกษาในเขตชุมชนที่มีประชากรหนาแน่น ยังไม่มีการแบ่งเขตการศึกษาให้เหมาะสมกับจำนวนประชากร และยิ่งไปกว่านั้น ยังขาดการวางหลักเกณฑ์ในการแบ่งเขตการศึกษาที่แน่นอนอีกด้วย เกี่ยวกับเรื่องนี้

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ.2519.

² กระทรวงศึกษาธิการ, ข่าวกระทรวงศึกษาธิการ ประจำวันพุธที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ.2519.

มีผู้ให้ความสนใจและเสนอความคิดเห็นและวิธีแก้ไขไว้ เช่น ญิณญู สาธร อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวถึงการก่อสร้างโรงเรียนในอนาคตรว่า "ควรคำนึงถึงการกระจายของโรงเรียนให้เหมาะสมกับจำนวนพลเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรมีการวางแผนสร้างโรงเรียน หรือซื้อที่ดินไว้ล่วงหน้า ตามทิศทางการเจริญที่กระจายไปถึง จะทำให้สามารถซื้อที่ดินได้ในราคาที่ต่ำกว่า เมื่อท้องถิ่นมีความเจริญและมีพลเมืองหนาแน่นแล้ว ซึ่งจะเป็นการประหยัดงบประมาณแผ่นดินได้อีกมาก นอกจากนี้กองวางแผน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง ควรจะจัดให้มีการวางแผนร่วมกับกรมกองต่าง ๆ เพื่อศึกษาการกระจายของที่อยู่อาศัยของประชาชนว่า กำลังกระจายไปในทางทิศใด เพราะฉะนั้น การกำหนดเขตโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม ย่อมสามารถช่วยแก้ปัญหากรุงเทพมหานครลงได้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางด้านการจราจร และการเดินทางไปโรงเรียนของนักเรียน"¹

เพื่อแก้ปัญหาเรื่องการเดินทางและปัญหาการจราจร UNESCO ได้กล่าวถึงการกำหนดที่ตั้งของสถานศึกษา (School Mapping) ของประเทศที่กำลังพัฒนาว่า "... ปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่น่าจะเกิดขึ้นกับการวางแผนเกี่ยวกับการทำแผนที่โรงเรียนคือ ทำอย่างไรจึงจะให้มีการวางแผนที่ดี สำหรับการจัดตั้งโรงเรียน เพื่อให้เกิดผลดีที่สุดต่อการศึกษ การบริหาร เศรษฐกิจ สังคม และองค์ประกอบอื่น ๆ โดยปกติแล้ว ในขณะที่ประเทศต่างๆ มุ่งที่จะจัดให้มีการศึกษาระดับประถมศึกษาให้ทั่วประเทศ หรือการขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษา นั้น ก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะจัดทำแผนที่โรงเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ..."²

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, ฝ่ายประชาสัมพันธ์, ข่าวกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2519.

² กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง, โครงการแผนที่โรงเรียน

จากค่ากล่าวนี้ ย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า อุปสรรคทางด้านการศึกษาจะยังมีอยู่ หากไม่มีการทำแผนที่โรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรุงเทพมหานคร การทำแผนที่โรงเรียน (School Mapping) จะช่วยแก้ปัญหาอันเกิดจากการเดินทางข้ามเขตของนักเรียน รวมทั้งจะช่วยลดปัญหาการจราจร ซึ่งนับวันแต่จะทวีความรุนแรงขึ้น นอกจากนี้การทำแผนที่โรงเรียนจะช่วยให้ผู้บริหารการศึกษา สามารถให้บริการทางการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียน ได้อย่างทั่วถึงและเสมอภาค ซึ่งย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ เป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม การทำแผนที่โรงเรียนในชุมชนที่หนาแน่นเกินไป จนไม่มีที่ขยายก็ย่อมทำได้ยาก เพราะพื้นที่ที่จะใช้เป็นที่ตั้งโรงเรียน ย่อมมีราคาแพงมาก จึงน่าจะได้มีการพิจารณาพื้นที่ เขตชานเมือง ซึ่งเมื่อพิจารณาเขตชานเมืองที่ควรทำแผนที่โรงเรียนแล้ว ผู้วิจัยสนใจท้องที่เขต ราษฎร์บูรณะเป็นอย่างยิ่ง

เขตราษฎร์บูรณะ

การปกครองและสภาพท้องที่

เขตราษฎร์บูรณะแบ่งการปกครองออกเป็น 4 แขวง

1. แขวงราษฎร์บูรณะ	มี 9 หมู่บ้าน เนื้อที่ 8.85 ก.ม. ²
2. แขวงบางปะกอก	มี 13 หมู่บ้าน เนื้อที่ 9.70 ก.ม. ²
3. แขวงบางมด	มี 5 หมู่บ้าน เนื้อที่ 8.62 ก.ม. ²
4. แขวงทุ่งครุ	มี 6 หมู่บ้าน เนื้อที่ 15.30 ก.ม. ²
รวม	33 หมู่บ้าน เนื้อที่ 42.5 ก.ม. ²

พื้นที่

พื้นที่เขตมีเนื้อที่ 42.5 ตารางกิโลเมตร

ทิศเหนือ ติดต่อแม่น้ำเจ้าพระยา เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร

ทิศใต้ ติดต่อเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ทิศตะวันออก ติดต่ออำเภอพระประแดง กรุงเทพมหานคร

ทิศตะวันตก ติดต่อเขตธนบุรีและเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

สภาพพื้นที่ทั่วไปแต่เดิมมีคลองและลำกระโคงเชื่อมโยงโดยตลอด และติดต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยา ส่วนใหญ่เป็นสวนผลไม้ และที่นา ปัจจุบันเปลี่ยนสภาพเป็นที่อยู่อาศัย เป็นโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่โรงงานอุตสาหกรรม ตั้งอยู่ในชวงบางปะกอก แขวงราษฎร์บูรณะ และบางส่วนของแขวงมก¹

การคมนาคม

ทางน้ำ

1. คลองบางปะแก้ว
2. คลองบางปะกอก
3. คลองราษฎร์บูรณะ
4. คลองแจรงร้อน
5. คลองอื่น ๆ ซึ่งใช้เป็นทางเชื่อมต่อกันระหว่างคลองทั้ง 4 อีกจำนวน 38

คลอง คลองเหล่านี้นอกจากจะใช้เป็นทางคมนาคมแล้ว ยังใช้

น้ำเพื่อการเกษตรอีกด้วย

ทางบก

มีถนนสายสำคัญ 3 สาย

1. ถนนสุขสวัสดิ์ เชื่อมต่อกับถนนตากสิน (ดาวคะนอง)

¹เขตราษฎร์บูรณะ, เอกสารสรุปข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ (เอกสารโรเนียว, ตุลาคม 2520), หน้า 2.

2. ถนนราษฎร์บูรณะ เชื่อมต่อจากถนนเจริญนคร (บุคคโล)
3. ถนนประชาอุทิศ เชื่อมต่อถนนสุขสวัสดิ์ไปแขวงทุ่งกุ่ม

จำนวนประชากร

ถึงสิ้นเดือนเมษายน 2520 จำนวน 95,309 คน

ชาย 49,546 คน หญิง 45,582 คน

จำนวนบ้าน

15,399 หลัง (สถิติเดือนเมษายน 2520)

อาชีพ

ส่วนใหญ่ทำสวน ไร่แก่ง สวนส้ม สวนผลไม้ต่าง ๆ สวนดอกไม้ โดยเฉพาะกล้วยไม้ สวนกล้วยหอม นอกจากทำสวนแล้วมีการทำนาเป็นอาชีพอีกอย่างหนึ่ง อาชีพของลงมาจากการทำสวนทำนา ไร่แก่ง การทำงานรับจ้างตามโรงงาน

อุตสาหกรรม การค้าขาย

เนื้อที่ทำนา 9,897 ไร่

เนื้อที่ทำสวน 9,410 ไร่

อุตสาหกรรม

ท้องที่ตำบลราษฎร์บูรณะและตำบลบางปะกอก ของเขตราษฎร์บูรณะส่วนใหญ่ได้ใช้เป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำบลบางปะกอกเกือบทั้งตำบลมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่หลายร้อยโรงงาน¹ (รายชื่อโรงงานที่สำคัญบางส่วนดูในภาคผนวก หน้า 82)

¹ เขตราษฎร์บูรณะ, ประวัติและงานท้องที่ เขตราษฎร์บูรณะ (เอกสารโรเนียว, ตุลาคม 2520), หน้า 5-6.

การศึกษา

ในเขตราชบุรีบูรณะ มีโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 13 โรงเรียน โรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 4 โรงเรียน และโรงเรียนราษฎร์ จำนวน 8 โรงเรียน¹ (รายละเอียดดูภาคผนวก หน้า 83-84)

ประชากรและประชากรวัยเรียน

ประชากรทั้งหมด 93,251 คน เมื่อเดือนธันวาคม 2519 และเพิ่มขึ้นเป็น 95,309 คน เมื่อเดือนเมษายน 2520 จะเห็นว่า ในช่วง 3 เดือน มีประชากรเพิ่มขึ้น 2,058 คน นั่นคือ มีอัตราการเพิ่มของประชากรปีละ 2.4 % เป็นเป็นอัตราการเพิ่มที่สูง และประชากรวัยเรียนย่อมจะสูงตามไปด้วย นั่นแสดงว่า ในระยะเวลาอีกเพียงไม่กี่ปีข้างหน้า เขตราชบุรีบูรณะในท้องที่บางส่วน เช่น แขวงบางปะกอก ราชบุรีบูรณะ อาจมีผู้คนมากขึ้นจนเป็นชุมชนที่หนาแน่น (ดูแผนที่หน้า 14)

จากข้อมูลเกี่ยวกับเขตราชบุรีบูรณะที่ผู้วิจัยยกมาให้เห็นข้างต้น จะพบว่า ประชากรมีการประกอบอาชีพ ทั้งการเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นที่คาดหมายได้ว่า จะมีจำนวนประชากรสูงขึ้นในอนาคตอันใกล้ หากได้มีการวางแผนอย่าง

¹ เขตราชบุรีบูรณะ, กรุงเทพมหานคร, คู่มือติดต่อบริการ (กรุงเทพมหานคร : อักษรสยามการพิมพ์, 2520), หน้า 22 - 23.

วัตถุประสงค์รอบคอบในการกำหนดสถานที่ตั้ง โรงเรียนชั้น พร้อมทั้งศึกษาการใช้พื้นที่
ของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ก็จะเป็นการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร
การศึกษาของเขตรัฐบาลบูรณะในอนาคตได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา สภาพปัจจุบันทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตรัฐบาลบูรณะ ในคานตาง ๆ เช่น
  - 1.1 จำนวนนักเรียน จำนวนครู เนื้อที่ของโรงเรียน
  - 1.2 คุณภาพของโรงเรียนในคานตาง
2. เพื่อศึกษาหาวิธีการที่เหมาะสมในการกำหนดเขตการรับนักเรียนของ
โรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตรัฐบาลบูรณะ ของ กรุงเทพมหานคร
ในแต่ละโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยนี้ จะศึกษาเฉพาะที่ตั้งและขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา
ของโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรุงเทพมหานคร จะไม่พิจารณาโรงเรียนประถมศึกษา
ของเอกชน

คำนิยามศัพท์ของภาที่ใช้ในการวิจัย

1. การกำหนดเขตโรงเรียน หมายถึง การแบ่งอาณาเขตของโรงเรียน ที่จะให้บริการศึกษาแก่ประชากรในวัยเรียนที่อยู่ในเขตนั้น
2. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษา ที่สอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ
3. เขตบริการของโรงเรียน หมายถึง อาณาบริเวณที่นักเรียนระดับประถมศึกษาสามารถเดินทางไปเรียนได้สะดวก
4. การกระจายของนักเรียน หมายถึง ระยะทางของนักเรียนที่อยู่ห่างจากโรงเรียนในเขตโรงเรียนนั้น ๆ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ผลของการวิจัยนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายวางแผนการศึกษาในการจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาลในเขตราชบุรีบูรณะ
2. ผลของการวิจัยนี้จะช่วยให้ทราบข้อเท็จจริงและปัญหาของนักเรียนในเขตราชบุรีบูรณะ เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปแก้ไข การจำกัดเขตของการเข้าศึกษา ของประชากรในวัยเรียนต่อไป
3. ผลของการวิจัยนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร ของเขตราชบุรีบูรณะ ในการพิจารณารับนักเรียนเข้าเรียนได้เหมาะสมที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **กลุ่มตัวอย่างของ** ประชากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ได้แก่
  - 1.1 ครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง
  - 1.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 50 คน ของนักเรียนทั้งหมด โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.1 แบบสำรวจฉบับที่ 1 เป็นแบบสำรวจการกระจายของนักเรียน โดยผู้วิจัยจะใช้คำถามให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ
  - 2.2 แบบสำรวจฉบับที่ 2 เป็นแบบสำรวจสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาของรัฐบาลในเขตราชบุรีบูรณะ และความคิดเห็นของผู้บริหารฯ ในเรื่องการแบ่งเขตโรงเรียน โดยผู้วิจัยจะใช้คำถามให้ครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ
  - 2.3 แผนที่เขตราชบุรีบูรณะ มาตรฐาน 1 : 12,000 สำหรับทำแผนที่สถิติ

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำแบบสำรวจทั้ง 2 ฉบับ ไปให้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเอง หลังจากได้แจกแบบสำรวจไปแล้วประมาณ 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยจะไปรับแบบสำรวจคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์การกระจายของนักเรียนในถิ่นระยะทางและเวลาที่ใช้ โดยใช้ค่าเฉลี่ยแบบมีอันดับเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าร้อยละ (Percentage)

- 2. วิเคราะห์ความสามารถในการจัดการศึกษาปัจจุบัน ในด้านต่าง ๆ เช่น
  - 2.1 จำนวนนักเรียน : พื้นที่ของโรงเรียน
  - 2.2 จำนวนครู : จำนวนนักเรียน
  - 2.3 วัสดุอุปกรณ์ : ครูวุฒิอื่น ๆ

3. กำหนดเขตโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาของโรงเรียนรัฐบาล
 ในเขตราชบุรีบูรณะ โดยให้แผนที่เขตราชบุรีบูรณะ มาตรการส่วน 1 : 12,000

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1. มัชฌิมเลขคณิต (ARITHMETIC MEAN)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

- 2. เปอร์เซนต์ (PERCENTAGE)

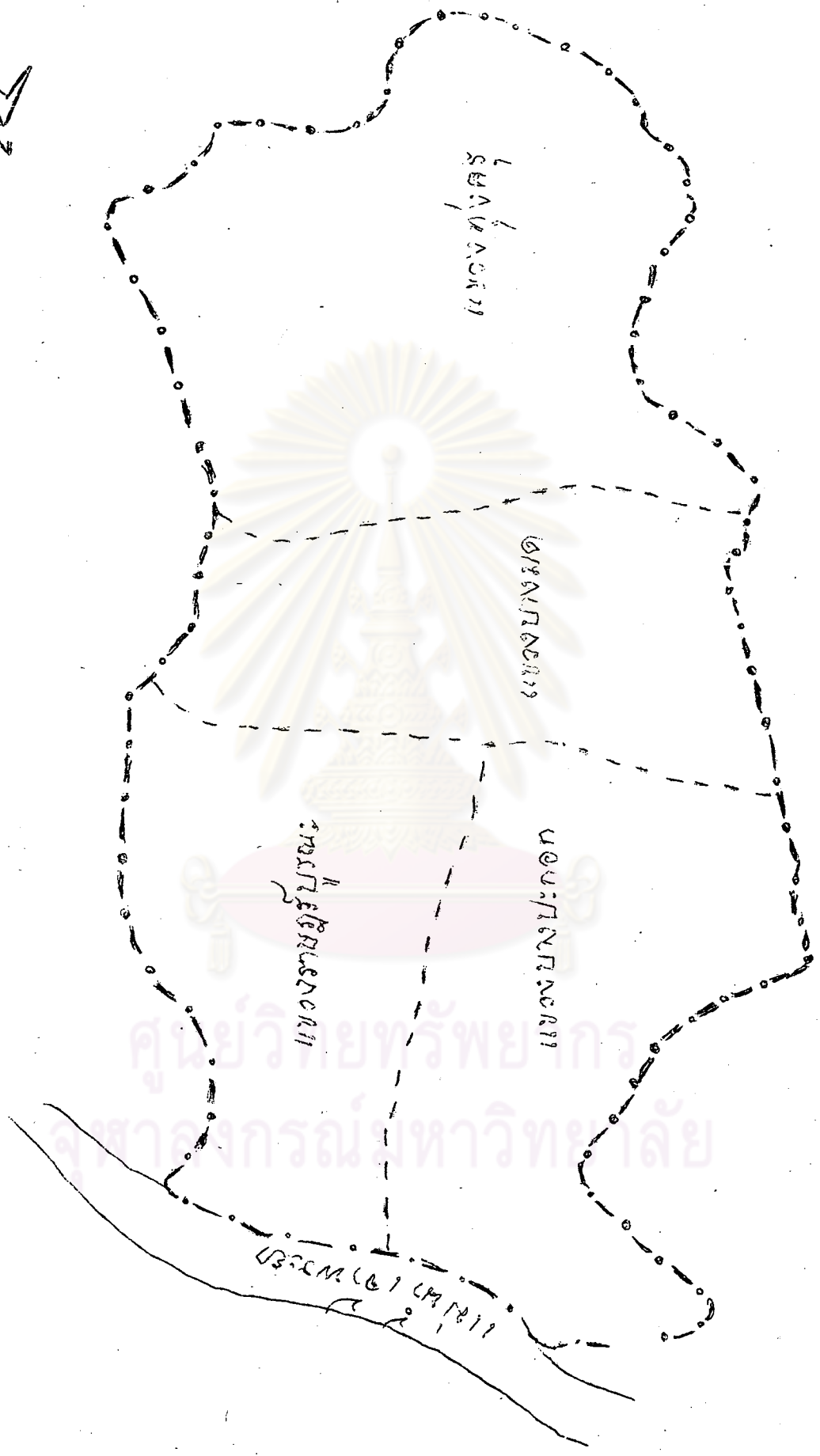
$$\text{เปอร์เซนต์} = \frac{\text{จำนวนข้อมูลที่รวบรวมได้}}{\text{จำนวนข้อมูลทั้งสิ้น}} \times 100$$

ลำดับขั้นในการนำเสนอข้อมูล

- บทที่ 1 เสนอความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำนิยามหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล
- บทที่ 2 กล่าวถึง วรรณคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 เสนอวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

แผนที่ 1 แสดงเขตการรับภาระ
//

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย